

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー

ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

สดใส สำนักงานทนายความ 行政書士明るい総合法務事務所

3-9-27 Kamiosaki, Shinagawa-ku, Tokyo

Website (Office) <http://www.akarui-home.com>

Website (Visa) <http://www.v-akarui-home.com>

TEL : 03-6455-6835

FAX : 03-6455-6836

Mobile (Japanese) : 070-5572-6124

Mobile (Thai) : 070-5573-4404

E-mail : info@akarui-home.com

日本語 Japanese

ภาษาไทย Thai

相続とは การสืบมรดกคืออะไร ...2

日本における相続のルール หลักการสืบมรดกของประเทศญี่ปุ่น ...5

外国人が巻き込まれやすい相続トラブル ปัญหาเรื่องมรดกที่คนต่างชาติมักพบ ...17

定住者ビザ วีซ่าผู้พำนักระยะยาว (เทจุงะ) ...42

相続税の申告 การยื่นชำระภาษีมรดก ...44

大切なパートナーが亡くなった後、すべきこと สิ่งที่ต้องทำเมื่อคู่ครองเสียชีวิต ...46

重要書類リスト รายชื่อเอกสารที่สำคัญ ...49

行政書士について เกี่ยวกับทนายฝ่ายเอกสาร ...50

行政書士明るい綜合法務事務所について เกี่ยวกับ สดใส สำนักงานทนายความ ...53

・相続ってなに？ การสืบมรดกคืออะไร？

ある者の死亡により、一定の親族関係をもつ者が、死亡した者の財産や負債を、遺言や遺産分割協議、または法律の定めにより、分配されること。

คือ การแบ่งทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลที่เสียชีวิตให้กับผู้มีสิทธิรับมรดก ตามพินัยกรรมหรือตามการตกลงแบ่งทรัพย์สินมรดกของทายาท หรือตามบทบัญญัติของกฎหมาย

※財産 ทรัพย์สิน

- ・現金 เงินสด
- ・死亡者名義の預金 เงินฝากในชื่อของผู้ตาย
- ・死亡者名義の不動産 อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นชื่อของผู้ตาย
- ・死亡者名義の有価証券 หลักทรัพย์ที่เป็นชื่อของผู้ตาย

など เป็นต้น

※負債 หนี้สิน

- ・借金 เงินกู้
- ・借金の保証 หนี้จากการค้ำประกันเงินกู้ให้ผู้อื่น
- ・損害賠償債務 ค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชำระให้ผู้อื่น

など เป็นต้น

・日本とタイ、どちらの国の法律で考えるの？

จะใช้กฎหมายของประเทศไหน ญี่ปุ่นหรือไทย?

タイ人と日本人夫婦の場合、相続は亡くなった人の国籍国の法律で考える
ในกรณีคู่สามีภรรยาคนไทยกับคนญี่ปุ่น ให้ใช้กฎหมายตามสัญชาติของผู้ตายในการสืบมรดก

●日本人の夫が死亡 ※ สามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิต

→ 日本国法が適用される。→ ใช้กฎหมายญี่ปุ่น

・日本とタイ、どちらの国の法律で考えるの？

จะใช้กฎหมายของประเทศไหน ญี่ปุ่นหรือไทย?

タイ人と日本人夫婦の場合、相続は亡くなった人の国籍国の法律で考える
ในกรณีคู่สามีภรรยาคนไทยกับคนญี่ปุ่น ให้ใช้กฎหมายตามสัญชาติของผู้ตายในการสืบมรดก

●タイ人の妻が死亡 ※ ภรรยาคนไทยเสียชีวิต

→タイ国法が適用される。→ ใช้กฎหมายไทย

→ただし、相続される不動産が日本にある場合、タイ国法の定めにより、日本国法が適用されることになる。
(タイにある不動産については、相続財産に含まれるとしても、日本人が所有権登記できない場合があるので注意)

→ ยกเว้นกรณีที่มีมรดกเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในญี่ปุ่น ถึงแม้ว่าจะเป็นคนไทย แต่กฎหมายไทยระบุให้กลับไปใช้กฎหมายญี่ปุ่น

(ข้อควรระวัง: แม้จะมีอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยรวมอยู่ในทรัพย์มรดกด้วย แต่ก็อาจมีกรณีที่ชาวญี่ปุ่นไม่สามารถถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นได้)

→また、相続される動産(金銭を含む不動産以外の全ての財産)は死亡時の住所地の法律が適用される。

→ อนึ่ง กรณีทรัพย์มรดกที่เป็นสังหาริมทรัพย์ (ทรัพย์สินอื่นนอกเหนือจากอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงเงินสด) ให้ใช้กฎหมายของถิ่นที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ตาย(เจ้ามรดก)
ณ เวลาที่เสียชีวิต

→日本にある財産を分割する場合、日本の機関はタイ国法が適用されると考えているため、タイ国法に基づき、
どのような相続のルールとなるのか説明できないと分割手続きが拒否されるので注意。

→ กรณีแบ่งทรัพย์มรดกที่อยู่ในประเทศญี่ปุ่น หน่วยงานในประเทศญี่ปุ่นจะให้ใช้กฎหมายไทย ดังนั้น ต้องระวังว่าถ้าไม่สามารถอธิบายได้ว่าตามกฎหมาย
ไทยมีหลักการสืบมรดกแบบไหนก็อาจถูกปฏิเสธการขอแบ่งมรดกได้

・財産、負債の分配ルール กฎในการแบ่งทรัพย์สินและหนี้สิน

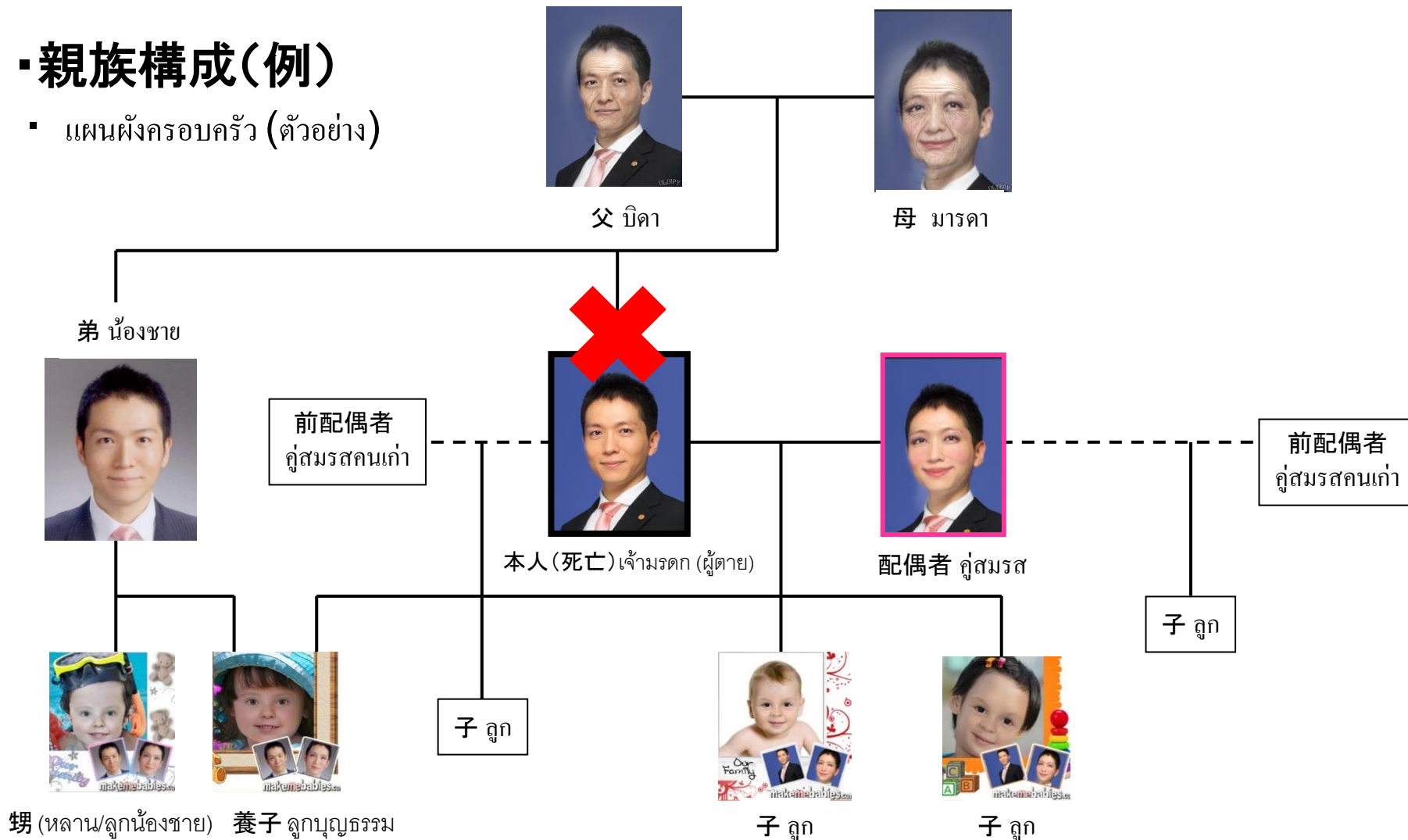
配偶者 คู่สมรส	1/2	子 (孫) ลูก (หลาน (ลูกของลูก))	1/2
	2/3	親 (祖父母) บิดามารดา (ปู่ย่าตายาย)	1/3
	3/4	兄弟姉妹 (姪、甥) พี่น้อง (หลาน (ลูกของพี่น้อง))	1/4

※配偶者は全てにおいて相続権を持ちます。※ คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกในทุกกรณี

▪ 親族構成(例)

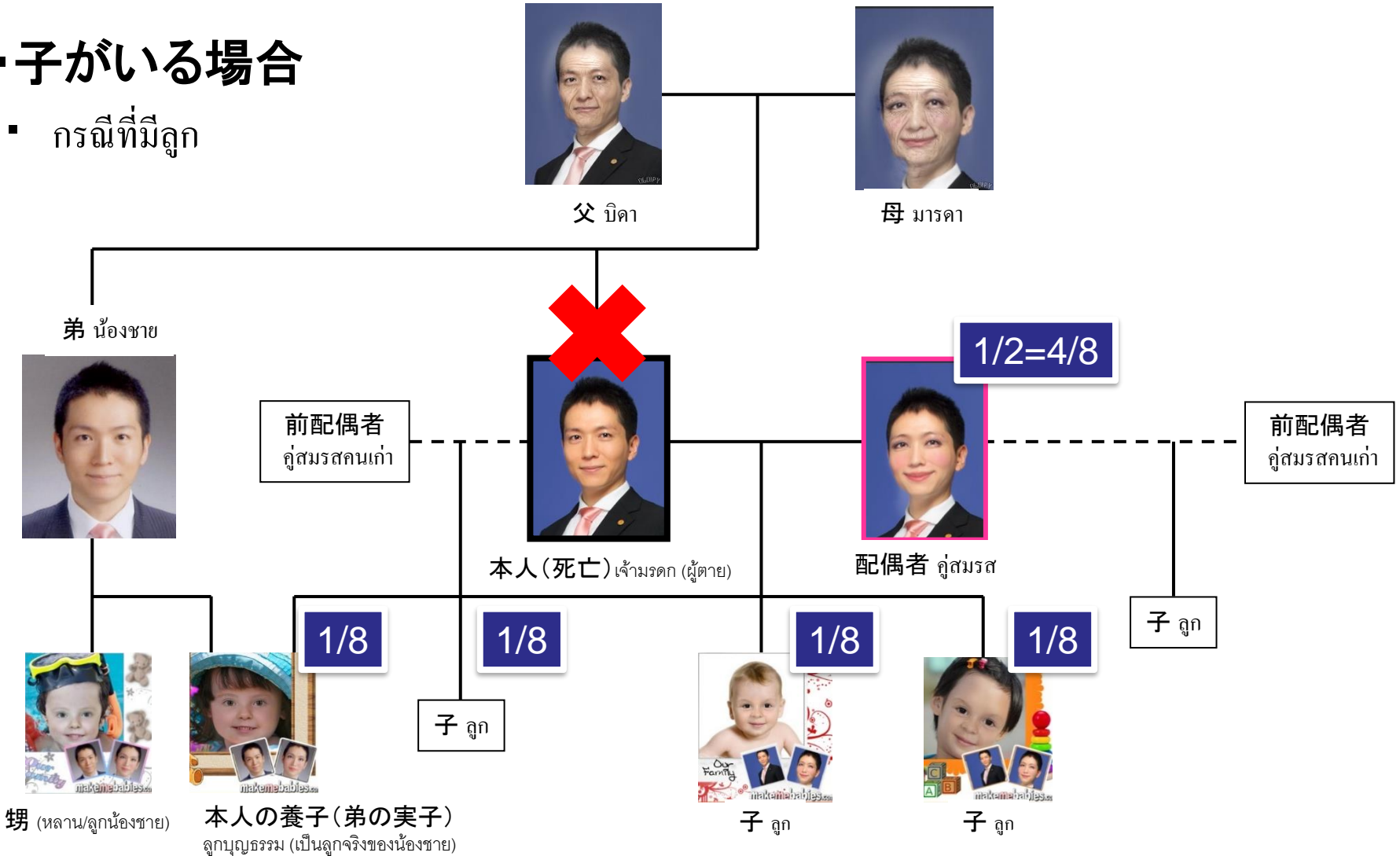
- แผนผังครอบครัว (ตัวอย่าง)

・子がいる場合

- กรณีที่มีลูก

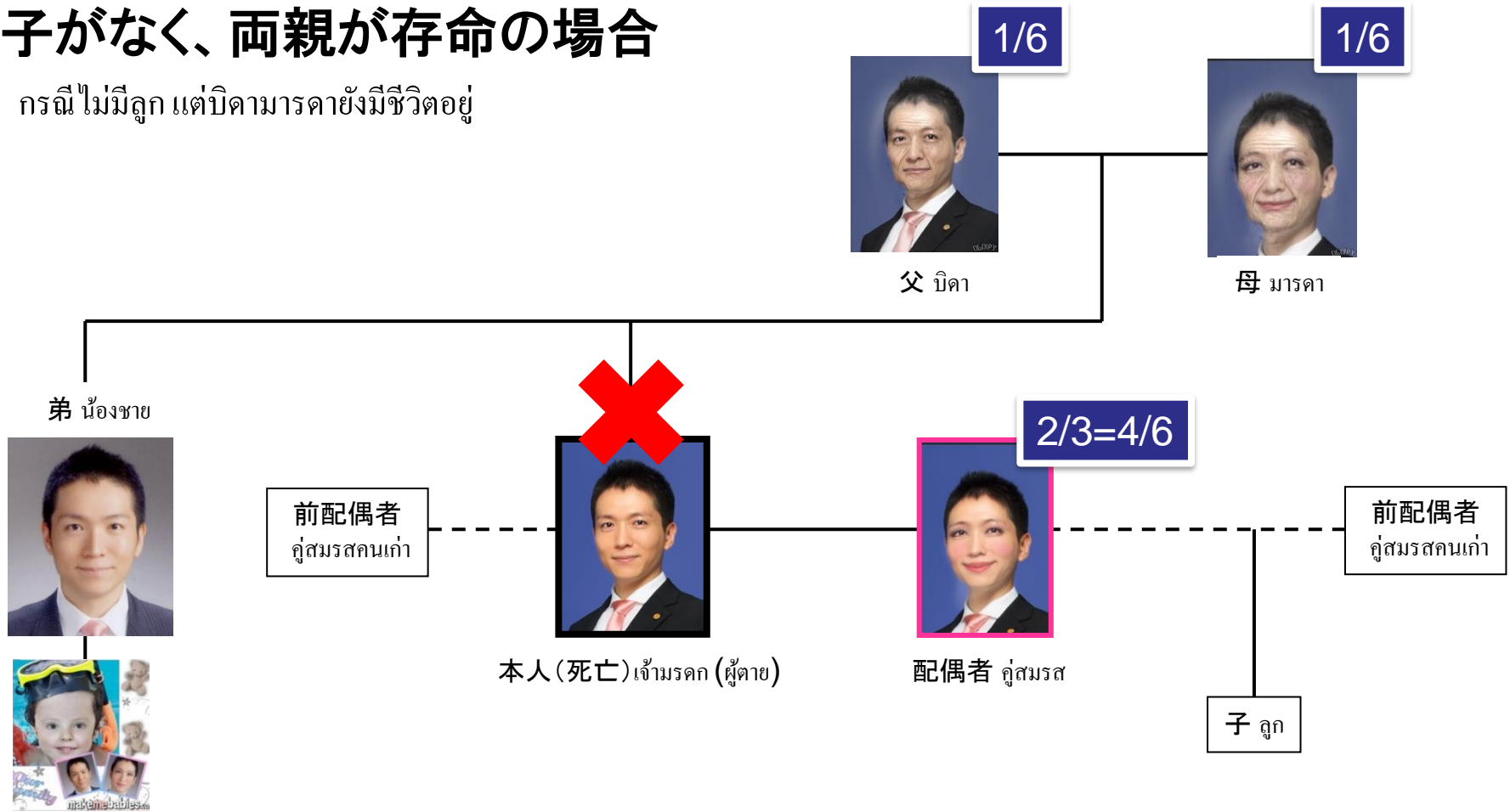

・子がなく、両親が存命の場合

- กรณีไม่มีลูก แต่บิดามารดายังมีชีวิตอยู่

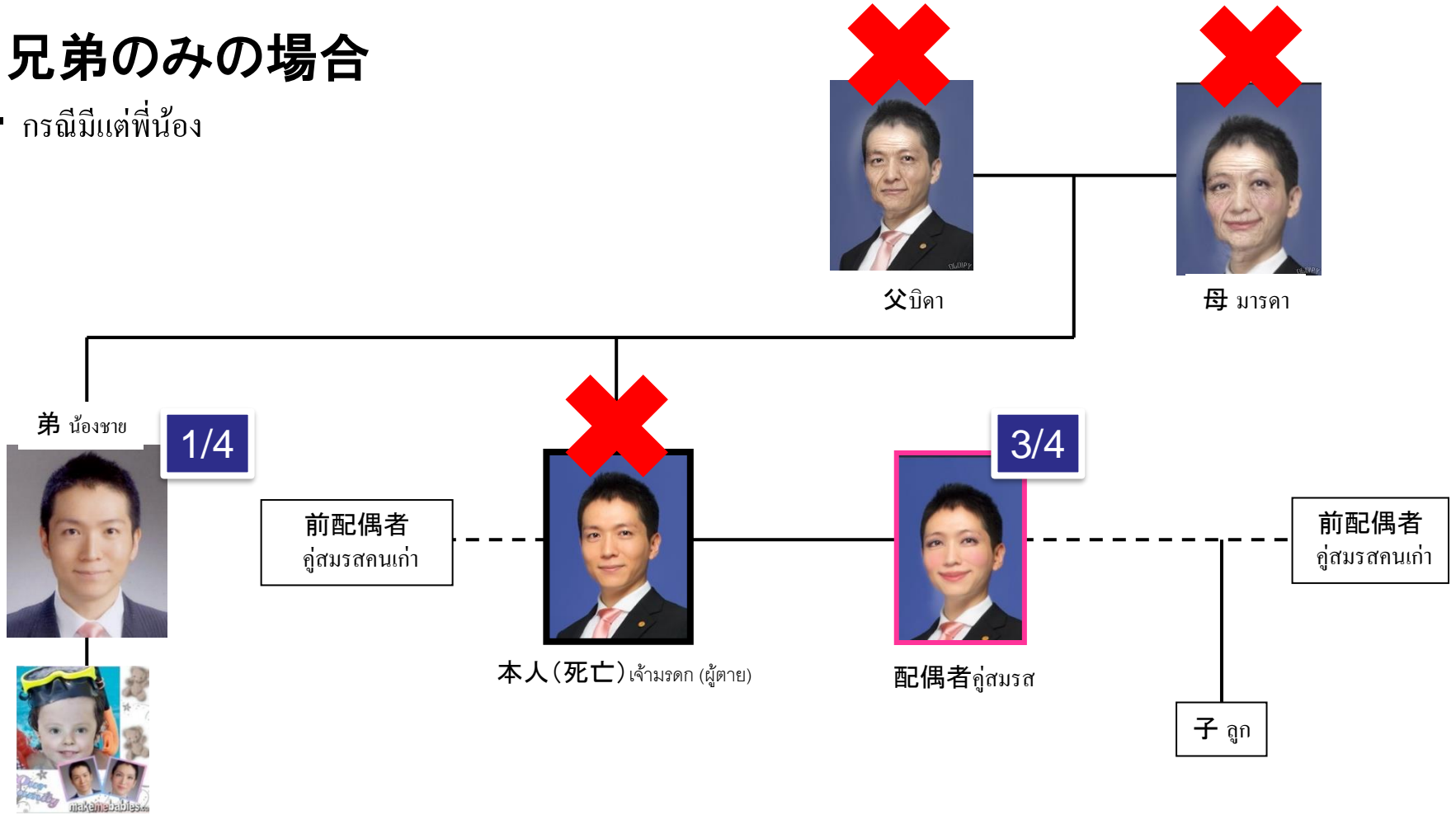

甥 หลาน (ลูกน้องชาย)

・兄弟のみの場合

- กรณีมีแต่พี่น้อง

甥 หลาน (ลูกน้องชาย)

- 夫や妻が亡くなって、そのままにしておくと、
法律のルール通りに財産や借金が分配されてしまいます。
- หากไม่ได้ดำเนินการใด ๆ เมื่อสามีหรือภรรยาเสียชีวิต ทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดก็จะ
ถูกแบ่งมรดกไปตามที่กฎหมายกำหนด

・もしも財産よりも借金の方が多いときはどうすればいい？

หากผู้ตายมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินจะทำอย่างไร ?

・限定承認 ▪ รับมรดกโดยจำกัด

相続する財産の金額だけで返せる借金のみ相続する。

รับหนี้แค่ตามจำนวนทรัพย์สินที่ได้รับจากมรดกเท่านั้น

方法: 死亡を知った時から3か月以内に家庭裁判所で
手続きをする。

วิธีการ ต้องไปดำเนินการที่ศาลครอบครัว ภายใน 3 เดือนนับแต่ที่รู้ว่าเจ้ามรดกเสียชีวิต

メリット: 財産もあるが、借金がどれだけあるか分からない
場合に有効。

ข้อดี เหมาะกับกรณีผู้ตายมีทรัพย์สินอยู่ แต่ไม่รู้ว่าผู้ตายมีหนี้สินเท่าใด

デメリット: 相続人全員が集まり、手続きをしなければならない。
手続きが非常に複雑。

ข้อเสีย จะต้องดำเนินการโดยเรียกทายาทของผู้ตายทุกคนมาประชุมตกลงกัน

ขั้นตอนการดำเนินการยุ่งยากมาก

・相続放棄 ▪ สละมรดก

財産も借金もすべて放棄する。

相続を一切しない方法。相続人として数えられなくなる。

相続開始前(生前)に相続放棄をすることはできない。

สละทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมด

ไม่รับมรดกใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งจะส่งผลให้ไม่ถูกนับเป็นทายาท

*ไม่สามารถสละมรดก ก่อนการสืบมรดกเริ่มต้น(ก่อนเจ้ามรดกตาย)ได้

方法: 死亡を知った時から3か月以内に
家庭裁判所で手続きをする。
手続きは難しくない。

วิธีการ ต้องไปดำเนินการที่ศาลครอบครัว ภายใน 3 เดือนนับแต่ที่รู้ว่า

เจ้ามรดกเสียชีวิต ซึ่ง**ขั้นตอนการดำเนินการไม่ยุ่งยาก**

・もしも財産よりも借金の方が多いときはどうすればいい？

หากผู้ตายมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินจะทำอย่างไร ?

・もしも死亡を知った時から3か月が過ぎてしまった場合。หากเกิน 3 เดือน หลังจากรู้ว่าเจ้ามรดกเสียชีวิต

亡くなった夫(妻)と全く交流がなかった、財産や借金がどれだけあるか全然分からなかった、日本語が読めなかったなどの理由があれば、3か月を過ぎても上記の手続きを行える場合があります。

ただし、借金を無視して、財産を勝手に処分したり、使い込んでしまった場合、相続放棄や限定承認ができなくなります。

หากมีเหตุผลเช่น คู่สมรสไม่ได้ติดต่อกับผู้ตายเลย หรือไม่รู้ว่าคุณตายมีทรัพย์สินหรือหนี้สินเท่าไร หรือไม่รู้ภาษาญี่ปุ่น แม้ว่าจะเกิน 3 เดือนไปแล้ว ก็ยังสามารถไปดำเนินการที่ศาลครอบครัวได้

แต่ถ้าหากจัดการแบ่งมรดกโดยพลการ หรือใช้ทรัพย์สินมรดกไปก่อนแล้ว โดยเพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้เงินกู้ที่มีอยู่ ก็จะขอสละมรดกหรือขอรับมรดกโดยจำกัดไม่ได้อีก

(รับมรดกทั้งทรัพย์สินและหนี้สินเต็มจำนวน)

遺言

พินัยกรรม

遺産分割協議

การตกลงแบ่งทรัพย์สิน

มรดกโดยทายาท

法定相続

การแบ่งมรดกตามกฎหมาย

遺言 (遺産分割の方法で全てに優先される)

พินัยกรรม (ถ้ามีพินัยกรรมจะดูพินัยกรรมก่อนเป็นหลัก)

- ・ 生きている間に、自分が死亡した場合の財産の分配ルールやメッセージを文章にしたもの。
- ・ เป็นหนังสือที่ผู้ตายเขียนไว้ตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่ เพื่อระบุวิธีการแบ่งทรัพย์สินหรือข้อความต่าง ๆ ที่อยากกล่าวหลังจากตนเสียชีวิต

※ 法律で定められた書き方をしないと無効となる。

※ จะต้องเขียนตามแบบที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น มิฉะนั้นจะเป็นโมฆะ

※ 親族以外にも財産を贈与することができる。

※ สามารถยกมรดกให้กับบุคคลอื่นนอกเหนือจากญาติได้

※ 遺言書に書かれた内容は、法律で定められた相続のルールより優先します。

※ หากมีพินัยกรรม ให้แบ่งมรดกตามที่ระบุในพินัยกรรมก่อนแบ่งตามกฎหมาย

遺産分割協議

การตกลงแบ่งทรัพย์สินมรดกโดยทายาท

- ・相続人全員が集まり、全員の合意によって法律と異なる財産の分配ができる。
- ・ เป็นการที่ทายาททุกคนมาประชุมร่วมกันเพื่อแบ่งมรดกสามารถตกลงแบ่งมรดกให้ต่างไปจากการแบ่งตามกฎหมายได้

หากทายาททุกคนตกลงยินยอม

※相続人全員の合意があれば、遺言書と異なる財産の分配を行うための遺産分割協議を行うことができる。

※สามารถตกลงแบ่งทรัพย์สินให้ต่างจากพินัยกรรมได้ ถ้าได้รับความยินยอมจากทายาททุกคน

※親と未成年の子が共に相続人の場合、親は子を代理して遺産分割協議を行うことはできない。その場合、家庭裁判所に特別代理人を選任してもらう。

※ในกรณีที่ลูกซึ่งยังไม่ได้บรรลุนิติภาวะและคู่สมรสของผู้ตายรับมรดกร่วมกัน คู่สมรสของผู้ตาย (พ่อหรือแม่ของลูก) ไม่สามารถเป็นตัวแทนลูกตัวเองในการตกลงแบ่งทรัพย์สินมรดกได้ จะต้องร้องต่อศาลครอบครัวตั้งผู้แทนของเด็กเป็นการเฉพาะ

法定相続

การแบ่งมรดกตามกฎหมาย

- ・法律のルールによる財産の分配方法
- ・เป็นการแบ่งมรดกตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด

・大きなお金が、人間を変えてしまう เรื่องเงินไม่เข้าใครออกใคร

- 外国人に日本の土地を相続させたくない！（田舎に多い。）
- ไม่อยากให้คนต่างชาติได้ที่ดินในญี่ปุ่น! (มักเกิดขึ้นบ่อยในชนบท)
- 外国人に財産を分けたくない！
- ไม่อยากแบ่งทรัพย์สินให้กับคนต่างชาติ!

日本の法律が分からないだろう。日本語が読めないだろう。
เป็นคนต่างชาติคงไม่รู้กฎหมายญี่ปุ่น อ่านภาษาญี่ปุ่นไม่ออกหรอก

→嘘のルールを教える。

โกหกว่ามีกฎหมายต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีจริง

→生きている間に、夫婦が離婚するように心理的負担をかける。

กดดันทางจิตใจให้สามีภรรยาหย่ากันในระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่

→「夫(妻)が死んだら、ビザが切れて日本にいられないよ」と嘘をつく。

※<永住者>は問題ない。<日本人の配偶者>ビザは<定住者>などへビザの変更を検討。

หลอกว่าหากสามี(หรือภรรยา)เสียชีวิต วีซ่าจะขาดและไม่สามารถอาศัยอยู่ญี่ปุ่นได้ (ต้องกลับประเทศ)

※ สำหรับผู้ที่ถือวีซ่าผู้พำนักถาวร (เอกู) อยู่แล้วไม่มีปัญหาเรื่องวีซ่า ส่วนผู้ที่ถือวีซ่าคู่สมรสคนญี่ปุ่น อาจขอเปลี่ยนเป็นวีซ่าผู้พำนักระยะยาว (เทจูชะ) ได้

→大切な書類を隠してしまう。เอาเอกสารที่สำคัญไปซ่อน

- **ただし、本当にあなたのことを本当に助けてくれる家族もいます。大切なことは、だまされないように、疑わないようにするために正しい知識を持つことです。また、日本語の能力を高めることも大切です。**

ถึงอย่างไรก็ตาม ก็ยังมีครอบครัวที่ตั้งใจช่วยเหลือคุณจริง ๆ อยู่
สิ่งสำคัญคือคุณควรมีความรู้ที่ถูกต้องเพื่อไม่ให้โดนหลอก
หรือเพื่อไม่ให้สงสัยคนอื่นไปทั้งหมด
และควรพัฒนาความรู้ภาษาญี่ปุ่นด้วย

・相続トラブルに巻き込まれてしまったときの対策

หากพบปัญหาในการแบ่งมรดกไปแล้วจะอย่างไรดี

・家族が勝手に財産を分配してしまった！ ญาติพี่น้องในครอบครัวตกลงแบ่งทรัพย์สินไปเองแล้ว!

→ 相続人が1人でも欠けている遺産分割協議は無効である。

→ ในการตกลงแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาท หากขาดทายาทไปแม้เพียงคนเดียว ข้อตกลงนั้นถือเป็นโมฆะ

・勝手に相続財産を使われたり、処分されてしまった！ ญาติพี่น้องใช้ทรัพย์สินหรือขายทรัพย์สินทิ้งไปเองแล้ว!

→ 相続回復請求権に基づき、相続分の財産を取り戻すことができる。

※ 侵害されたことを知った時から5年、相続開始から20年で権利行使ができなくなるので注意

→ สามารถนำทรัพย์สินส่วนที่เป็นของตนกลับคืนได้ โดยใช้ “สิทธิฟ้องร้องเรียกมรดกคืน” (ขอโซคุโคฟูคุเซคิวกเค็ง)

※ จะต้องใช้สิทธิภายในเวลา 5 ปีนับแต่รู้ว่ามีการใช้ทรัพย์สินมรดกโดยพลการ หรือภายในเวลา 20 ปี หลังจากเริ่มสืบมรดก

・私は相続人になれると思ったのに、遺言書を見たら私の相続財産がない！

นึกว่าตัวเองจะได้เป็นทายาท แต่พอไปดูพินัยกรรมกลับไม่มีส่วนของตัวเองเลย!

→ 遺留分減殺請求権で、法定相続財産の半分程度、取り戻せることがある。

※ 相続が開始し、贈与や遺贈を知ってから1年、相続開始から10年で権利行使ができなくなるので注意

→ สามารถเรียกคืนทรัพย์สินกึ่งหนึ่งให้กลับมาแบ่งตามกฎหมายได้ โดยใช้ “สิทธิฟ้องร้องให้ลดสัดส่วนมรดกที่บุคคลซึ่งไม่ใช่ญาติได้รับ” (อิริวบุนเกินไซเซคิวกเค็ง)

※ จะต้องใช้สิทธิภายในเวลา 1 ปีนับแต่เริ่มการสืบมรดกและรู้ว่าเจ้ามรดกได้ให้ทรัพย์สินโดยเสน่หาหรือยกทรัพย์สินให้บุคคลอื่นตามพินัยกรรม หรือภายในเวลา 10 ปี หลังจากเริ่มสืบมรดก

・相続トラブルを防ぐための、もっとも有効な方法

วิธีการป้องกันปัญหาเรื่องมรดกที่ได้ผลดี

・生前にしっかりと遺言書を準備しておく。เตรียมทำพินัยกรรมไว้ตั้งแต่ก่อนเสียชีวิต

→相続では、遺言書の効力がもっとも強い。พินัยกรรมมีผลบังคับใช้สูงสุดในการสืบทอด

→相続人は全員、遺言書の通りに財産の分配を行うので、争いがおこりにくい。
ทายาททุกคนจะได้รับแบ่งทรัพย์สินตามพินัยกรรม ลดปัญหาข้อขัดแย้ง

・遺言書は残された人へのラブレター พินัยกรรมเป็นจดหมายรักเพื่อคนที่ยังอยู่

・日本人夫とタイ人妻の夫婦の場合 คนญี่ปุ่นที่มีภรรยาเป็นคนไทย

→残されたタイ人の奥さんが、家族と仲良く、自立して生活できるように
今から、遺言書を残してあげてください。

また、遺言書にはタイ語の翻訳文もつけてあげてください。

→ ควรทำพินัยกรรมไว้แต่ตอนนี้เพื่อให้ภรรยาคนไทยสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ด้วยตนเอง และไม่มีปัญหากับญาติพี่น้อง
และควรแปลพินัยกรรมเป็นภาษาไทยไว้ด้วย

・遺言書の作り方(日本人夫とタイ人妻の夫婦を例に)

วิธีการทำพินัยกรรม (ยกตัวอย่างกรณีสามีคนญี่ปุ่น และภรรยาคนไทย)

●日本人夫が遺言書を作成する場合

กรณีสามีคนญี่ปุ่นทำพินัยกรรม

→日本国法に基づき遺言書を作成する

→จะต้องทำพินัยกรรมตามแบบที่กฎหมายญี่ปุ่นกำหนด

●タイ人妻が遺言書を作成する場合

กรณีภรรยาคนไทยทำพินัยกรรม

→タイ国法に基づき遺言書を作成する。

จะต้องทำพินัยกรรมตามแบบที่กฎหมายไทยกำหนด

ただし、タイ国法により遺言書の作成場所が日本である場合、日本国法の方式により作成できる。

แต่ตามกฎหมายไทย ถ้าทำพินัยกรรมขึ้นที่ประเทศญี่ปุ่นก็สามารถทำพินัยกรรมตามแบบที่กฎหมายญี่ปุ่นกำหนดได้

ただし、遺言書の効力および解釈は死亡当時の住所地の法律による。

แต่ทั้งนี้ ความมีผลบังคับของพินัยกรรม และการตีความถ้อยคำในพินัยกรรมนั้น ให้ใช้กฎหมาย ณ ภูมิลำเนาของผู้ตาย (เจ้ามรดก) ณ เวลาที่เสียชีวิต

・日本での遺言書のお勧めの作り方

แบบของพินัยกรรมที่แนะนำให้ทำ: กรณีทำพินัยกรรมที่ประเทศญี่ปุ่น

前提として法律に則った作成をしなければ遺言書は効果をもたないので注意してください。
また、法律に則った作成をしたとしても、以下のお勧めの方法で作成していない場合、家庭裁判所での検査(検認)を受けないと遺言書は効力を持ちません。また、家庭裁判所での検認より前に遺言書を開封した場合、無効になります。
よって、以下のお勧めの方法で作成することを強くお勧めします。

ข้อควรระวังคือ โดยหลักแล้วหากไม่ทำพินัยกรรมตามแบบที่กฎหมายกำหนด พินัยกรรมนั้นจะเป็นโมฆะ

ทั้งนี้ ถึงแม้จะทำพินัยกรรมตามแบบที่กฎหมายกำหนดแล้ว แต่หากไม่ได้ทำตามวิธีการที่จะแนะนำต่อไปนี้

ก็จะต้องนำพินัยกรรมไปยื่นให้ศาลครอบครัวตรวจสอบและรับรองก่อน

มิฉะนั้น พินัยกรรมจะไม่มีผลบังคับ นอกจากนี้ หากมีการเปิดพินัยกรรมก่อนยื่นให้ศาลครอบครัวตรวจสอบและรับรอง

พินัยกรรมฉบับนั้นจะเป็นโมฆะด้วย

ดังนั้น จึงขอแนะนำอย่างยิ่งว่าให้ทำพินัยกรรมตามวิธีการที่แนะนำต่อไปนี้ดีกว่า

・日本での遺言書のお勧めの作り方

แบบของพินัยกรรมที่แนะนำให้ทำ: กรณีทำพินัยกรรมที่ประเทศญี่ปุ่น

●公証人に依頼して遺言書を作成する。(公正証書遺言)

การร้องขอให้โนตารีพับลิก (ทนายความผู้รับรองเอกสาร) เป็นผู้จัดทำพินัยกรรม (พินัยกรรมแบบรับรองโดยทนายความผู้รับรองเอกสาร)

→法律のプロである公証人がヒアリングしながら作成してくれる。

また、正しい方法で遺言書を作成してくれる。

วิธีนี้เป็นการจัดทำพินัยกรรมโดยโนตารีพับลิก ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย โดยโนตารีพับลิกจะสอบถามข้อเท็จจริงต่าง ๆ

แล้วจัดทำพินัยกรรมให้โดยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย

→あらかじめ自分が作成したり、行政書士や弁護士に相談して作成した遺言書を

公証人が確認して公正証書遺言にしてくれることもできる。

นอกจากนี้เรายังสามารถนำพินัยกรรมที่ได้เขียนเองไว้ล่วงหน้า หรือพินัยกรรมที่เขียนขึ้นจากการปรึกษาทนายความ (เบงโกะชิ)

หรือทนายความฝ่ายเอกสาร (เกียวเซโชชิ) ไปให้โนตารีพับลิกตรวจสอบและรับรองให้เป็น “พินัยกรรมแบบรับรองโดยทนายความผู้รับรองเอกสาร” ก็ได้

→費用はあまり高くない。法律で費用は決まっている。

(相続人の人数と相続財産の価格によって費用は異なる。)

การทำพินัยกรรมแบบนี้ ค่าใช้จ่ายจะไม่สูงมาก เนื่องจากกฎหมายจะกำหนดค่าใช้จ่ายไว้อยู่แล้ว

(ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายจะแตกต่างกันไปตามจำนวนทายาทผู้รับมรดกและมูลค่าของทรัพย์สินมรดก)

→遺言作成者死亡後に遺言書の家庭裁判所での検認手続きが不要。

พินัยกรรมที่โนตารีพับลิกรับรองแล้ว เมื่อผู้ทำพินัยกรรม (เจ้ามรดก) เสียชีวิต ไม่จำเป็นต้องดำเนินการให้ศาลครอบครัวตรวจสอบและรับรองอีก

→公正証書遺言は公証役場でも保管されるため、偽造されたり紛失する恐れが無い。

เนื่องจากพินัยกรรมที่รับรองโดยโนตารีพับลิกนั้นจะมีฉบับที่ถูกเก็บไว้ ณ ที่ทำการของโนตารีพับลิกด้วย

จึงไม่ต้องกังวลว่าพินัยกรรมจะสูญหายหรือถูกปลอมแปลง

・日本での遺言書のお勧めの作り方

แบบของพินัยกรรมที่แนะนำให้ทำ: กรณีทำพินัยกรรมที่ประเทศญี่ปุ่น

●自分で書いた遺言書を法務局で保管してもらう。(自筆証書遺言保管制度)

การเขียนพินัยกรรมด้วยตัวเองแล้วนำไปฝากให้สำนักกฎหมายท้องถิ่น (โฮมูเคียะตุ) เก็บรักษา (ระบบการเก็บรักษาพินัยกรรมแบบเขียนด้วยตนเอง)

→自分自身または行政書士や弁護士に相談しながら自分で作成しなければいけないが、法務局に保管することができるため、偽造されたり紛失する恐れが無い。

พินัยกรรมแบบเขียนด้วยตนเองจะต้องเขียนด้วยตัวเองทั้งหมดหรือเขียนขึ้นเองโดยปรึกษาทนายความ(เบ็งโกะชิ) หรือทนายความฝ่ายเอกสาร (เกียวเซโซชิ) ซึ่งพินัยกรรมแบบนี้สามารถนำไปฝากเก็บรักษาไว้ที่สำนักกฎหมายท้องถิ่นได้ จึงไม่ต้องกังวลว่าพินัยกรรมจะสูญหายหรือถูกปลอมแปลง

→保管費用は3,900円

ค่าเก็บรักษาพินัยกรรม 3,900 เยน

→遺言作成者死亡後に遺言書の家庭裁判所での検認手続きが不要。

เมื่อผู้ทำพินัยกรรม (เจ้ามรดก) เสียชีวิต ไม่จำเป็นต้องไปดำเนินการให้ศาลครอบครัวตรวจสอบและรับรองอีก

→法務局は遺言書が正しく作成されているかの確認はしますが、内容が妥当かどうかについて相談することはできない。

ทางสำนักกฎหมายท้องถิ่นจะตรวจสอบว่าพินัยกรรมนั้นทำถูกต้องตามแบบของกฎหมายหรือไม่ แต่จะไม่สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาพินัยกรรมได้

・配偶者居住権 (2020年4月1日以降に相続開始(死亡したこと)または遺言書が作成された場合に有効)

สิทธิอาศัยของคู่สมรส (มีผลใช้บังคับกับพินัยกรรมที่ทำขึ้นหรือการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 เป็นต้นไป)

→ 遺族である配偶者が遺産分割の対象である自宅に無償で引き続き住むことができる権利

คือ สิทธิของคู่สมรสที่จะอยู่อาศัยในบ้าน (ที่อาศัยร่วมกันมาก่อนเจ้ามรดก)

ซึ่งเป็นทรัพย์มรดกต่อไปได้ หลังเจ้ามรดกเสียชีวิต โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนใดๆ

例) 日本人夫が死亡し、日本人夫名義の自宅(相続対象財産)にタイ人妻が居住している場合
ตัวอย่าง) กรณีที่สามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิตและภรรยาคนไทยอาศัยอยู่ในบ้านที่มีชื่อสามีเป็นเจ้าของ (เป็นทรัพย์มรดก)

・遺言書によってタイ人妻に対して配偶者居住権が遺贈の目的とされた場合。

กรณีพินัยกรรมเขียนยก “สิทธิอาศัยของคู่สมรส” ให้ภรรยาคนไทย

・または、遺産分割協議によってタイ人妻が配偶者居住権を取得できるとされた場合。

หรือ กรณีที่ตกลงกันในการประชุมแบ่งทรัพย์มรดกระหว่างทายาททำให้ภรรยาคนไทยได้รับ “สิทธิอาศัยของคู่สมรส”

・遺言書が無く、遺産分割協議がまとまらない場合、
家庭裁判所の審判によって配偶者居住権を取得することもできる。

หรือ กรณีที่ไม่มีพินัยกรรม และไม่สามารถตกลงกันระหว่างทายาทได้ ก็สามารถขอให้ศาลครอบครัวมีคำสั่งให้คู่สมรสได้รับสิทธิอาศัยได้

・タイ人妻が亡くなるまで終身住み続けることができるように定めることができる。(期限を定めることもできる)

สามารถระบุให้ภรรยาคนไทยมีสิทธิอาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าวได้ตลอดชีวิต (หรือจะกำหนดระยะเวลาที่สามารถอยู่อาศัยไว้ก็ได้)

・配偶者居住権 (2020年4月1日以降に相続開始(死亡したこと)または遺言書が作成された場合に有効)

สิทธิอาศัยของคู่สมรส (มีผลใช้บังคับกับพินัยกรรมที่สร้างขึ้นหรือการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 เป็นต้นไป)

→遺言書が無い場合、配偶者居住権を得るためには遺産分割協議が必要となりますが、相続開始から遺産分割協議がまとまるまでの期間も配偶者居住権が認められません(期間、その他の制限あり。最低でも6カ月。ただし、タイ人妻に共有持分がある場合、期間が過ぎても退去してなくてよい。)(配偶者短期居住権という。登記不可)。

หากไม่มีพินัยกรรม ก็จำเป็นต้องประชุมทายาททุกคนเพื่อแบ่งมรดก

แต่กฎหมายก็ได้รับรองสิทธิอาศัยของคู่สมรสในระหว่างเวลาตั้งแต่เจ้ามรดกตายจนการประชุมแบ่งมรดกระหว่างทายาทจะได้ข้อยุติไว้ (ซึ่งมีระยะเวลาจำกัด (อย่างต่ำ 6 เดือน) และมีเงื่อนไขอื่น ๆ ด้วย แต่ถ้าภรรยาคนไทยมีกรรมสิทธิ์ร่วมในบ้านดังกล่าว

จะไม่ย้ายออกก็ได้แม้จะล่วงเลยระยะเวลาที่กำหนดไปแล้ว) (เรียกว่า “สิทธิอาศัยระยะสั้นของคู่สมรส” ซึ่งไม่สามารถจดทะเบียนได้)

・配偶者居住権 (2020年4月1日以降に相続開始(死亡したこと)または遺言書が作成された場合に有効)

สิทธิอาศัยของคู่สมรส (มีผลใช้บังคับกับพินัยกรรมที่สร้างขึ้นหรือการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 เป็นต้นไป)

【注意】 (ข้อควรระวัง)

→ 配偶者居住権を得る = 所有権を得ることではない。つまり配偶者居住権は残された配偶者が住み慣れた家に引き続き住むことができる権利であり、自宅が遺産分割の対象である場合、その自宅が相続財産としてもらえることを意味してはなりません。(もちろん、配偶者居住権ではなく、遺産分割協議の結果、相続財産として所有権を得ても構わない。ただし、その場合は現金預金等のその他の相続財産を得る割合が減ってしまう。)

การได้รับสิทธิอาศัยของคู่สมรส ไม่ใช่ การได้กรรมสิทธิ์ กล่าวคือ สิทธิอาศัยของคู่สมรสเป็นการให้สิทธิคู่สมรสฝ่ายที่ยังมีชีวิตอยู่ได้อาศัยอยู่ในบ้านที่ตนอาศัยอยู่มานานต่อไปได้ ไม่ใช่สิทธิที่ทำให้ได้มรดกเป็นกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังนั้นแต่อย่างใด

(แน่นอนว่าในการประชุมทนายเพื่อแบ่งทรัพย์สินมรดกจะตกลงให้คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่ได้รับมรดกเป็น “กรรมสิทธิ์” ในบ้านหลังนั้น แทน “สิทธิอาศัยของคู่สมรส” ก็ได้ แต่ก็จะทำให้คู่สมรสได้รับทรัพย์สินมรดกในส่วนที่เป็นทรัพย์สินอย่างอื่น เช่น เงินสด ลดลงไปด้วย)

→ 遺言や遺産分割の結果、自宅の所有権がタイ人妻以外の者(例:子や親等の相続人)に渡ってももちろん配偶者居住権は消失しない。家賃を支払う必要もありません。

แม้ผลแห่งพินัยกรรมหรือการแบ่งทรัพย์สินมรดก จะทำให้กรรมสิทธิ์ในบ้านหลังนั้นตกเป็นของผู้อื่นนอกจากภรรยาคนไทย (เช่น ลูก หรือบิดามารดาของเจ้ามรดก) แต่สิทธิอาศัยของคู่สมรสก็ไม่หายไป ภรรยาคนไทยสามารถอาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้นต่อไปได้โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า

・配偶者居住権 (2020年4月1日以降に相続開始(死亡したこと)または遺言書が作成された場合に有効)

สิทธิอาศัยของคู่สมรส (มีผลใช้บังคับกับพินัยกรรมที่สร้างขึ้นหรือการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เข้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 เป็นต้นไป)

【注意】 (ข้อควรระวัง)

→ 配偶者居住権にも一定の財産的価値があるため、相続できる財産の金額からその分差し引かれることになる。ただし、所有権を得る場合よりも低額となるため、その分現金預金等のその他の相続財産を分割により多く得られる。(もちろん、遺産分割協議の話し合い次第では、配偶者居住権の財産価値をゼロとすることで、更に多くの現金預金等のその他の相続財産を分割により多く得ることもできる。)

(また、婚姻期間が20年以上ある夫婦の場合、配偶者居住権を遺言書によって遺贈された場合はタイ人妻の配偶者居住権の財産価値はタイ人妻の相続財産からマイナスされない。その分、現金預金等のその他の財産を分割により多く得ることができる。)

เนื่องจากสิทธิอาศัยของคู่สมรสก็มีมูลค่าทางทรัพย์สินที่แน่นอนเหมือนทรัพย์สินอื่น ๆ ดังนั้นมูลค่าสิทธิอาศัยก็จะถูกนำไปหักออกจากจำนวนเงินมรดกที่คู่สมรสจะได้รับ แต่สิทธิอาศัยนั้นจะมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่ากรรมสิทธิ์ ดังนั้น (หากเราได้รับสิทธิอาศัยแทนกรรมสิทธิ์) เราก็จะได้รับส่วนแบ่งทรัพย์สินอื่น ๆ เช่น เงินสด ในสัดส่วนที่มากขึ้น (ทั้งนี้ ในการประชุมแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาท จะตกลงให้ไม่คิดมูลค่าสิทธิอาศัยของคู่สมรสเลย (คิดมูลค่าสิทธิอาศัยเป็นศูนย์)

เพื่อให้คู่สมรสได้รับส่วนแบ่งทรัพย์สินมรดกในสัดส่วนที่มากขึ้นก็ได้)

→ 短期の配偶者居住権と異なり、通常の配偶者居住権は登記ができる。所有者(分割の結果自宅の所有権を得た子や親等の相続人)はタイ人妻のために登記に協力する義務がある。なお、登記をして権利があることを公示していないとき、所有者が相続人以外の誰かに売却などした場合、自宅を出て行かなければなくなる可能性があるので注意する。

“สิทธิอาศัยของคู่สมรส (ทั่วไป)” จะแตกต่างจาก “สิทธิอาศัยระยะสั้นของคู่สมรส” คือสามารถจดทะเบียนได้ โดยเจ้าของกรรมสิทธิ์ (ผู้ได้รับกรรมสิทธิ์ในบ้านจากการแบ่งทรัพย์สินมรดก เช่น ลูก บิดามารดาของเจ้ามรดก) มีหน้าที่ให้ความร่วมมือในการจดทะเบียนสิทธิอาศัยของภรรยาคนไทย ข้อควรระวังคือ กรณีที่ไม่ได้จดทะเบียนเพื่อประกาศต่อสาธารณะว่ามีสิทธิอาศัย และผู้ถือกรรมสิทธิ์ได้จำหน่าย (เช่น ขาย หรือมอบให้) บ้านหลังนั้นให้แก่บุคคลอื่น ก็อาจจะต้องย้ายออกจากบ้านก็ได้

・配偶者居住権 (2020年4月1日以降に相続開始(死亡したこと)または遺言書が作成された場合に有効)

สิทธิอาศัยของคู่สมรส (มีผลใช้บังคับกับพินัยกรรมที่สร้างขึ้นหรือการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 เป็นต้นไป)

【注意】(ข้อควรระวัง)

→配偶者居住権により住む自宅を所有者の許可なく賃貸することはできない。許可があれば賃貸できる。

คู่สมรสจะปล่อยบ้านที่ตนอยู่ด้วยสิทธิอาศัยของคู่สมรสให้คนอื่นเช่าไม่ได้หากไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ (ถ้าเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตก็ปล่อยเช่าได้)

→配偶者居住権により住む自宅で誰かと同居することはできる。

คู่สมรสสามารถให้คนอื่นมาอาศัยร่วมกันในบ้านที่ตนมีสิทธิอาศัยได้

→配偶者居住権により住む自宅に修繕の必要がある場合、所有者ではなく、タイ人妻自らが費用負担する。

หากบ้านหลังดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการซ่อมบำรุง ภรรยาคนไทยต้องรับผิดชอบจ่ายค่าซ่อมบำรุงนั่นเอง ไม่ใช่ให้เจ้าของกรรมสิทธิ์รับผิดชอบ

→配偶者居住権により住む自宅は所有者の承諾が無ければ増築や改築はできない。

คู่สมรสไม่สามารถก่อสร้างใหม่หรือต่อเติมบ้านที่ตนอาศัยโดยสิทธิอาศัยของคู่สมรสได้หากไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์

→配偶者居住権により住む自宅の固定資産税は所有者が支払った場合、その分の金銭を所有者に払わなければならない。

กรณีที่เจ้าของกรรมสิทธิ์เป็นผู้จ่ายภาษีโรงเรือนและที่ดิน คู่สมรสผู้ใช้สิทธิอาศัยจะต้องจ่ายเงินจำนวนนั้นให้แก่เจ้าของกรรมสิทธิ์

・配偶者居住権 (2020年4月1日以降に相続開始(死亡したこと)または遺言書が作成された場合に有効)

สิทธิอาศัยของคู่สมรส (มีผลใช้บังคับกับพินัยกรรมที่สร้างขึ้นหรือการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 เป็นต้นไป)

【注意・配偶者居住権が得られない場合】 (ข้อควรระวัง - กรณีที่คู่สมรสไม่ได้รับสิทธิอาศัย)

→死亡時に自宅を日本人夫とタイ人妻以外の者(例: 子や親等)と共有していた場合は配偶者居住権が得られない。
คู่สมรสจะไม่ได้รับสิทธิอาศัย หากบ้านหลังที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมของสามีคนญี่ปุ่นกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ภรรยาคนไทย (เช่น ลูก หรือบิดามารดาของเจ้ามรดก)

→日本人夫の死亡より後に居住を開始した場合は配偶者居住権が得られない。
คู่สมรสจะไม่ได้รับสิทธิอาศัย หากเริ่มเข้าอยู่อาศัยในบ้านหลังนั้นหลังจากสามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิตไปแล้ว

→自宅が日本人夫が所有していたものではなく、賃借していた場合は配偶者居住権が得られない。
คู่สมรสจะไม่ได้รับสิทธิอาศัย หากบ้านหลังดังกล่าวไม่ใช่กรรมสิทธิ์ของสามีคนญี่ปุ่น (เช่น เป็นบ้านเช่า)

・婚姻期間が20年以上ある夫婦のタイ人妻が日本人夫から生前に自宅を贈与、または遺言によって自宅を譲り受けた場合

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

กรณีคู่สามีภรรยาที่แต่งงานและอยู่กินร่วมกันมามากกว่า 20 ปี และสามีคนญี่ปุ่นได้ยกบ้านหลังนั้นให้ภรรยาคนไทยโดยการให้โดยเสน่หา (ในระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่) หรือโดยพินัยกรรม

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

タイ人妻が贈与を受けた分を、遺産分割対象となる相続財産の金額に含まずに遺産を分割できるため、その分、現金預金等のその他の相続財産を得ることができる。

เนื่องจากบ้านที่ภรรยาได้รับจากการให้โดยเสน่หาหรือโดยพินัยกรรม ไม่ต้องนำไปนับรวมในกองทรัพย์มรดกที่ต้องแบ่งก็ได้

ทำให้ภรรยาสามารถรับทรัพย์มรดกอื่น ๆ เช่น เงินสด ในส่วนนั้นได้อีก (คือไม่ต้องนำมูลค่าของบ้านไปหักออกจากส่วนแบ่งมรดกที่ตนจะได้รับ)

・遺産分割協議確定前の預貯金の払い戻し制度

ระบบการจ่ายเงินในบัญชีเจ้ามรดกก่อนการแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทจะเสร็จสิ้น

(การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเจ้ามรดกก่อนการแบ่งมรดก)

例) 日本人夫が亡くなり、タイ人妻がお葬式のお金や生活費が必要な場合

ตัวอย่าง) กรณีสามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิต และภรรยาคนไทยจำเป็นต้องใช้เงินในการจัดงานศพและการดำรงชีพ

2019年7月1日より前は、もしも銀行が日本人夫が死亡したことを知った場合、日本人夫の口座（日本人夫の預金は遺産分割の対象財産であるため。相続人の1人に過ぎないタイ人妻がその他の相続人の得られる相続財産の侵害はできない。）は凍結され、相続人全員が共同で払い戻し手続きをしなければならず、タイ人妻が1人でお葬式や生活費のお金を引き出すことが出来なかった。

ในช่วงก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม 2562 หากธนาคารทราบว่าสามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิต ธนาคารก็จะอายัดบัญชีเงินฝากของสามีคนญี่ปุ่นไว้

(เนื่องจาก เงินฝากของสามีคนญี่ปุ่นถือเป็นทรัพย์สินมรดกที่จะต้องนำมาแบ่ง ซึ่งภรรยาเพียงคนเดียวจะทำการใดให้กระทบกับมรดกที่ทายาทคนอื่นมีสิทธิได้รับด้วยไม่ได้)

และทายาทจะต้องดำเนินการขอรับเงินคืนร่วมกันทุกคน ภรรยาคนไทยเพียงคนเดียวไม่สามารถถอนเงินจากบัญชีเพื่อมาใช้จัดงานศพหรือใช้ดำรงชีพได้

タイ人妻がお葬式のお金も払い、手元に生活するためのお金もなくて困ってしまう。

(だから、銀行には日本人夫が死亡したことを言わないで、勝手にATMからお金を下ろすか借金するしかなかった。)

ทำให้ภรรยาคนไทยเดือดร้อน เพราะต้องออกเงินค่าจัดงานศพไปก่อน และไม่มีเงินเหลือติดตัวสำหรับใช้ดำรงชีพ

(ผลสุดท้ายคือไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากแอบกด **ATM** ถอนเงินจากบัญชีสามีหรือกู้เงินโดยพลการโดยไม่แจ้งธนาคารว่าสามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิต)

・遺産分割協議確定前の預貯金の払い戻し制度

ระบบการจ่ายเงินในบัญชีเจ้ามรดกก่อนการแบ่งทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทจะเสร็จสิ้น

(การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเจ้ามรดกก่อนการแบ่งมรดก)

【現在は】 (ปัจจุบัน: กฎหมายแก้ไขใหม่)

1つの金融機関 (全支店の合計から払い戻しを受けられる上限を150万円として、

預貯金の金額 ÷ 3 × タイ人妻の法定相続分

の預貯金の払い戻しを受けられるようになった。

สามารถขอถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเจ้ามรดกได้ โดยคำนวณตามนี้

จำนวนเงินฝากในบัญชี ÷ 3 × จำนวนทรัพย์สินมรดกที่ภรรยาคนไทยมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย

ทั้งนี้สามารถขอรับได้ไม่เกิน 1,500,000 เยน ต่อ ธนาคารหนึ่งแห่ง (ไม่ใช่ต่อ 1บัญชี)

(คือ แม้เจ้ามรดกจะมีบัญชีเงินฝากกับธนาคารเดียวกันหลายบัญชี ก็จะไม่ถอนจากบัญชีเหล่านั้นรวมกันได้ไม่เกิน 1,500,000 เยน)

外国人が巻き込まれやすい相続トラブル

ปัญหาเรื่องมรดกที่คนต่างชาติมักพบ

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

・遺留分制度の見直し

ระบบการขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน (อิริวบุ่น)

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

遺留分とは兄弟姉妹以外の相続人に、その相続人が必要とした場合に最低限保証される相続財産のこと。生前贈与や遺言による遺贈等によって、兄弟姉妹以外の相続人に相続財産が渡らない場合に行使する。なお、遺産分割協議の結果、相続財産を受け取らないとした場合、それは相続人本人の意思によって決めたことであるので、遺留分の請求はできない。

“การขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน” คือ การที่กฎหมายกำหนดส่วนแบ่งทรัพย์มรดกขั้นต่ำที่ทายาท (ที่ไม่ใช่พี่น้องของเจ้ามรดก)

มีสิทธิเรียกคืนได้ (หากทายาทต้องการ)ซึ่งใช้กับกรณีที่เจ้ามรดกยกทรัพย์ให้ผู้อื่นโดยเสน่หาในระหว่างยังมีชีวิตอยู่หรือเขียนพินัยกรรมยกทรัพย์ให้ผู้อื่น ส่งผลให้ทายาท (ที่ไม่ใช่พี่น้องของเจ้ามรดก) ไม่ได้รับมรดก(ที่ตนควรได้รับตามกฎหมาย) อย่างไรก็ตาม ถ้าตกลงกันในที่ประชุมทายาทแล้วว่าทายาทคนนั้นจะไม่รับทรัพย์มรดก ก็ถือว่าเจ้าตัวตัดสินใจไม่รับมรดกเอง กรณีนี้ก็จะมาใช้สิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดกไม่ได้อีก

外国人が巻き込まれやすい相続トラブル ปัญหาเรื่องมรดกที่คนต่างชาติมักพบ

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

・遺留分制度の見直し

ระบบการขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน (อิริวบุ่น)

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

→法定相続人である兄弟姉妹や兄弟姉妹が死亡している場合のその子は遺留分を請求できない。

พี่น้อง หรือหลาน (ลูกของพี่น้องกรณีพี่น้องเสียชีวิตไปก่อนแล้ว) ซึ่งเป็นทายาทตามกฎหมาย ไม่มีสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดก

→遺留分を請求できるのは、相続の開始及び贈与や遺贈を知ってから1年または相続が開始してから10年以内。

การขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน สามารถทำได้ภายใน 1 ปีนับแต่เริ่มสืบมรดกและได้รู้ถึงการให้โดยเสนหาหรือโดยพินัยกรรมนั้น แต่ต้องไม่เกิน 10 ปีนับแต่การสืบมรดกเริ่มต้น

→まずは話し合いにより、遺留分は請求できる。

การขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน สามารถทำได้โดยการพูดคุยตกลงกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง

→相続放棄と異なり、遺留分の請求権は相続開始前（生前）に放棄できるが、家庭裁判所の許可が必要。相続開始後の遺留分の放棄は自由。

“การสละสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดก” นั้น จะต่างกับ “การสละมรดก” ตรงที่การสละสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดกสามารถทำได้ตั้งแต่ก่อนการสืบมรดกเริ่มต้น (คือก่อนเจ้ามรดกตาย) แต่จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลครอบครัวก่อน ส่วนการสละสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดกหลังเจ้ามรดกตายนั้น สามารถทำได้โดยอิสระ

→遺留分の請求権者の1人が遺留分を放棄しても、その他の遺留分請求者の遺留分は増加しない。

การที่ “ผู้มีสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดก” (อิริวบุ่นโนะเค็งริชะ) 1 คนสละสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดกไป ไม่ทำให้ผู้มีสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดกคนอื่นได้อิริวบุ่น (สัดส่วนทรัพย์มรดกขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดให้เรียกคืนได้) เพิ่มขึ้น

→相続人から廃除されたり、欠格者、相続放棄をした者は相続人ではないため遺留分の請求権も持たない。

บุคคลที่เสียสิทธิในการรับมรดก (โดยการถูกตัดไม่ให้รับมรดก, ถูกกำจัดไม่ให้รับมรดก, หรือสละมรดก)

ไม่มีสิทธิขอเรียกคืนทรัพย์มรดกเพราะไม่ถือเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกแล้วนั่นเอง

・遺留分制度の見直し

ระบบการขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน (อิริวบุ่น)

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

→遺留分は法定相続分より割合は少ない。

สัดส่วนของ “ทรัพย์มรดกที่ขอเรียกคืนได้” (อิริวบุ่น) จะน้อยกว่า “ส่วนแบ่งทรัพย์มรดกที่กฎหมายกำหนด” (โชวไซคุบุ่น)

配偶者が相続人である場合の遺留分の総額<相続財産の1/2>

มูลค่ามรดกที่ทายาทที่เป็น “คู่สมรส” ขอเรียกคืนได้ = 1/2 ของทรัพย์มรดกที่ตนมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย

子ども (孫を含む) が相続人である場合の遺留分の総額<相続財産の1/2>

มูลค่ามรดกที่ทายาทในลำดับ “ลูก (รวมหลาน (ลูกของลูก))” ขอเรียกคืนได้ = 1/2 ของทรัพย์มรดกที่ตนมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย

両親 (祖父母を含む) が相続人である場合の遺留分の総額<相続財産の1/3> (配偶者が相続人ではない場合)

มูลค่ามรดกที่ทายาทในลำดับ “บิดามารดา (รวมปู่ย่าตายาย)” (กรณีที่คุณสมรสไม่ได้เป็นทายาท) ขอเรียกคืนได้ 1/3 ของทรัพย์มรดกที่ตนมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย

外国人が巻き込まれやすい相続トラブル ปัญหาเรื่องมรดกที่คนต่างชาติมักพบ

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

・遺留分制度の見直し

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

ระบบการขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน (อิริวบุณ)

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

(例) 日本人夫が死亡し、タイ人妻と子ども 2 人が相続人である場合。しかし、日本人夫が遺言書によって第三者に相続財産を全て遺贈していた場合の遺留分

(ตัวอย่าง) การขอเรียกคืนทรัพย์มรดก กรณีที่สามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิต และมีทายาทตามกฎหมาย 3 คน คือภรรยาและลูก 2 คน

แต่สามีได้เขียนพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกทั้งหมดให้กับบุคคลที่สาม

相続財産 × 1/2 = 遺留分総額

ทรัพย์มรดก × 1/2 = มูลค่ารวมของทรัพย์มรดกที่เรียกคืนได้

遺留分総額 × 1/2 (タイ人妻個人の遺留分)、遺留分総額 × 1/4 (子どものそれぞれ個別の遺留分)

สัดส่วนทรัพย์มรดกที่ ภรรยาคนไทย ขอเรียกคืนได้ = 1/2 ของมูลค่ารวมของทรัพย์มรดกที่เรียกคืนได้

สัดส่วนทรัพย์มรดกที่ ลูก (แต่ละคน) ขอเรียกคืนได้ = 1/4 ของมูลค่ารวมของทรัพย์มรดกที่เรียกคืนได้

(例) 日本人夫が死亡し、タイ人妻と夫の母が相続人である場合。しかし、日本人夫が遺言書によって第三者に相続財産を全て遺贈していた場合の遺留分

(ตัวอย่าง) การขอเรียกคืนทรัพย์มรดก กรณีที่สามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิต และมีทายาทตามกฎหมาย 2 คน คือภรรยาและแม่สามี

แต่สามีได้เขียนพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกทั้งหมดให้กับบุคคลที่สาม

相続財産 × 1/2 = 遺留分総額

ทรัพย์มรดก × 1/2 = มูลค่ารวมของทรัพย์มรดกที่เรียกคืนได้

遺留分総額 × 2/3 (タイ人妻個人の遺留分)、遺留分総額 × 1/3 (夫の母個人の遺留分)

สัดส่วนทรัพย์มรดกที่ ภรรยาคนไทย ขอเรียกคืนได้ = 2/3 ของมูลค่ารวมของทรัพย์มรดกที่สามารถเรียกคืนได้

สัดส่วนทรัพย์มรดกที่ แม่สามี ขอเรียกคืนได้ = 1/3 ของมูลค่ารวมของทรัพย์มรดกที่สามารถเรียกคืนได้

・遺留分制度の見直し

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

การแก้ไขระบบการขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วน (อิริวบน)

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

ここまでの説明は2019年7月1日より前からある遺留分の制度

ระบบการขอเรียกคืนทรัพย์มรดกบางส่วนที่อธิบายมาถึงตรงนี้ มีมาตั้งแต่ก่อน 1 กรกฎาคม 2562

2019年7月1日からは生前贈与や遺贈を受けた者に対し、遺留分の相続財産を金銭で請求できるようになった。

และ(หลังการแก้กฎหมาย) ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป สามารถเรียกให้ผู้รับทรัพย์มรดกนั้นไปโดยการให้(เจ้ามรดกมอบให้ก่อนตาย) หรือโดยพินัยกรรม ชำระทรัพย์มรดกคืนเป็น “เงิน” ได้

なお、遺留分の請求を受けた受遺者（遺贈を受けた者のこと）が金銭で直ちに支払うことができないときは、裁判所に対し、支払期限の猶予を求めることができる。

ทั้งนี้ ถ้าผู้ที่ถูกร้องขอให้คืนทรัพย์มรดก (ผู้รับทรัพย์มรดกนั้นไป)

ไม่สามารถชำระเงินที่ถูกเรียกคืนได้ในทันที ก็สามารถร้องขอศาลให้ผ่อนผันระยะเวลาการชำระคืนได้

・特別寄与した相続人ではない親族への金銭保障制度

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

ระบบประกันสิทธิเรียกร้องเงินตอบแทนแก่ญาติผู้ดูแลเจ้ามรดกที่ไม่ใช่ทายาทตามกฎหมาย

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดกที่เริ่มต้น (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

特別寄与とは、例えば亡くなった方の療養や看護、介護など身の周りや生活の面倒をみていたこと

การดูแลเป็นพิเศษ (พิเศษเบาะสีคิโย) คือ การคอยดูแลเรื่องสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่หรือกิจวัตรประจำวันของเจ้ามรดก

เช่น คอยดูแลปรนนิบัติ พยาบาล เมื่อเจ้ามรดกเจ็บป่วยหรือต้องพักฟื้นรักษาตัว

→特別寄与をした者には相続人を含まない。また排除された者、欠格者、相続放棄者も含まない。

ผู้ดูแลเจ้ามรดกเป็นพิเศษในที่นี้ จะไม่รวมถึงทายาท หรือผู้ที่ถูกตัดหรือถูกกักไม่ให้รับมรดก หรือผู้ที่สละมรดก

例) タイ人妻は日本人夫と日本人夫のお父さんと 3人で住んでいた。その後、日本人夫が亡くなり、タイ人妻は日本人夫のお父さんと 2人で済み、タイ人妻がお父さんの介護を、おこづかいももらわないで一所懸命にしていた。

日本人夫の兄弟は誰もお父さんも面倒をみないで、いつもタイ人妻だけが面倒をみていた。その後、お父さんが亡くなり、相続が開始した。

ตัวอย่าง) ภรรยาคนไทยอาศัยอยู่กับสามีคนญี่ปุ่นและพ่อสามีรวม 3 คน ต่อมาสามีคนญี่ปุ่นเสียชีวิต ภรรยาก็อาศัยอยู่กันสองคนกับพ่อสามี และคอยดูแลพยาบาลพ่อสามีอย่างเต็มที่มาตลอดโดยไม่ได้ค่าขนมค่าตอบแทนอะไรเลย

ภรรยาคนไทยเป็นคนดูแลพ่อสามีเพียงคนเดียวมาตลอดโดยที่พี่น้องของสามีไม่ได้มาช่วยดูแลพ่อเลย

ต่อมาพ่อสามีเสียชีวิต และการสืบมรดกก็เริ่มต้น

・特別寄与した相続人ではない親族への金銭保障制度

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

ระบบประกันสิทธิเรียกร้องเงินตอบแทนแก่ญาติผู้ดูแลเจ้ามรดกที่ไม่ใช่ทายาทตามกฎหมาย

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดก (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

→タイ人妻はお父さんの親族である。

ภรรยาคนไทยเป็น “ญาติ” ของพ่อสามี

→しかし、お父さんの実子ではないため、相続人ではない。

แต่ไม่ใช่ลูกแท้ ๆ ของพ่อสามีจึงไม่ถือเป็นทายาทตามกฎหมาย

→生計を一つにしていた日本人夫は既に亡くなっているため、当然に日本人夫は相続人ではない。

ส่วนสามีที่เคยเป็นเสาหลักหาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียวก็ได้เสียชีวิตไปก่อนพ่อแล้ว จึงไม่ถือเป็นทายาทที่มีสิทธิได้รับมรดกของพ่อ

タイ人妻「お父さんの年金以上に、食事の面倒や介護をしてきたのに、なにも面倒をみていない兄弟だけがお金をもらってずるい。お父さんのために使って、私の貯金もないのに・・・」

ภรรยาคนไทยก็ได้แต่คิดว่า “ฉันใช้เงินไปกับค่าอาหารและค่าพยาบาลพ่อสามีมากกว่าเงินบำนาญที่พ่อสามีได้รับเสียอีก

ในขณะที่ฉันไม่มีเงินเก็บเพราะใช้เงินดูแลพ่อไปหมดแล้ว แต่คนที่ได้รับเงินกลับมีแต่พี่น้องสามีที่ไม่เคยดูแลพ่อสักนิดมันไม่ยุติธรรมซะเลย...”

・特別寄与した相続人ではない親族への金銭保障制度

(2019年7月1日以降に相続が開始(死亡したこと)した場合に有効)

ระบบประกันสิทธิเรียกร้องเงินตอบแทนแก่ญาติผู้ดูแลเจ้ามรดกที่ไม่ใช่ทายาทตามกฎหมาย

(มีผลใช้บังคับกับการสืบมรดก (เจ้ามรดกเสียชีวิต) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไป)

→タイ人妻は介護などに尽くした労力を金銭で相続人に請求できる。

ภรรยาคนไทยมีสิทธิเรียกร้องเงินจากทายาทเป็นค่าที่ตนได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการดูแลพ่อสามีได้

→ただし、請求できる金額は相続財産を超えることはできない。

แต่จะเรียกเงินเกินกว่าจำนวนมูลค่าทรัพย์สินมรดกไม่ได้

→相続人側の負担は相続した割合に応じて負担するのが原則。

ซึ่งโดยหลัก ทายาทจะรับภาระจ่ายเงินนั้นตามสัดส่วนมรดกที่ตนได้รับมา

→まずは話し合いで請求。話し合いがまとまらない場合、家庭裁判所に救済を求められる。

ในเบื้องต้นก็สามารถเจรจาพูดคุยตกลงกับทายาทเองได้ แต่ถ้าคุยแล้วตกลงกันไม่ได้ ก็สามารถไปร้องขอให้ศาลครอบครัวตัดสินได้

→特別寄与料の請求は相続開始および相続人を知ってから6カ月、相続開始から1年以内に行わなければならない。

การใช้สิทธิขอรับเงินตอบแทนนี้ จะต้องทำภายใน 6 เดือนนับแต่การสืบมรดกเริ่มต้นและรู้ตัวทายาทผู้รับมรดก แต่ต้องไม่เกิน 1 ปีนับแต่การสืบมรดกเริ่มต้น

・ビザの問題 ปัญหาเกี่ยวกับวีซ่า (เมื่อคู่สมรสชาวญี่ปุ่นเสียชีวิต)

・「永住者ビザ」を持っている方は、ビザについて心配ありません。

ท่านที่มีวีซ่าผู้พำนักถาวร (เอจู) อยู่แล้ว จะไม่มีปัญหาเรื่องวีซ่า

・「日本人の配偶者ビザ」、「永住者の配偶者ビザ」を持っている方は、他の種類のビザに変更しなければなりません。

ท่านที่ถือวีซ่า “คู่สมรสของคนญี่ปุ่น” หรือ “คู่สมรสของผู้พำนักถาวร” จะต้องเปลี่ยนเป็นวีซ่าประเภทอื่น

→「就労ビザ」に変更する。เปลี่ยนเป็น “วีซ่าทำงาน” (ชูโรวีซ่า)

→再婚したので「配偶者ビザ」を更新する。สมรสใหม่ และต่ออายุ “วีซ่าคู่สมรส” (ไฮกุชะวีซ่า)

→「定住者ビザ」に変更する。เปลี่ยนเป็น “วีซ่าผู้พำนักระยะยาว” (เทจูชะวีซ่า)

※「結婚による定住者ビザ」、「家族滞在ビザ」の方も離婚後引き続き日本で生活するための「定住者ビザ」に変更することはできるが、「日本人の配偶者ビザ」または「永住者の配偶者ビザ」から変更するよりも条件が厳しい。

※อนึ่ง ผู้ที่ถือ “วีซ่าผู้พำนักระยะยาวเนื่องจากการสมรส”, “วีซ่าติดตามครอบครัว” ก็สามารถขอเปลี่ยนวีซ่าเป็น “วีซ่าผู้พำนักระยะยาว” เพื่ออาศัยในประเทศญี่ปุ่นต่อหลังจากการหย่าได้

แต่จะมีเงื่อนไขที่เข้มงวดกว่ากรณีการเปลี่ยนวีซ่าประเภท “วีซ่าคู่สมรสของคนญี่ปุ่น” หรือ “วีซ่าคู่สมรสของผู้พำนักถาวร”

・定住者ビザに変更するための条件 เงื่อนไขในการเปลี่ยนเป็นวิชาผู้พำนักระยะยาว

※「日本人の配偶者ビザ」または「永住者の配偶者ビザ」からの変更の場合

กรณีเปลี่ยนประเภทวีซ่าจากวีซ่า “คู่สมรสของคนญี่ปุ่น” หรือ “คู่สมรสของผู้พำนักถาวร”

1. 独立して生計を営むことができること。

1. สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเองได้

2. 日本での適法かつ実体のある婚姻生活を3年以上、営んでいたこと。

2. สมรสตามกฎหมายและอยู่กินกันฉันสามีภรรยาจริงมาเป็นเวลา 3 ปีขึ้นไป

3. 納税義務を果たし、法律を守るなど、善良であることが期待できること。

※過去の法律違反を理由として、定住者ビザがとれないことはありません。反省が大切です。

3. เป็นผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่เสียภาษี รักษากฎหมาย และเป็นพลเมืองที่สุจริต

※ผู้ที่มีประวัติเคยทำผิดกฎหมาย ก็ยังมีโอกาสได้รับวีซ่าอยู่ แต่จะต้องสำนึกผิดในการกระทำของตนเอง

4. 日本の社会に定着し、今後も日本国内で生活続ける理由があること。

4. มีความผูกพันกับสังคมญี่ปุ่น และมีเหตุผลที่จะดำเนินชีวิตที่ญี่ปุ่นต่อไป

※死亡した方との間に生まれた子どもを監護・養育する場合、上記条件が緩和されます。

特に日本での婚姻生活の長さについては問われません。

※ เงื่อนไขข้างต้นสามารถผ่อนปรนได้ หากเป็นผู้มีบุตรกับผู้ตาย และเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู ปกครองบุตร

ทั้งนี้ไม่ได้เกี่ยวกับระยะเวลาการแต่งงานว่าแต่งงานกันมานานแค่ไหน

・死亡してから4か月以内 ภายใน 4 เดือนนับตั้งแต่เสียชีวิต

死亡した方の所得の確定申告を税務署にしなければなりません。

จะต้องยื่นแสดงรายได้ของผู้ตาย (โตะโทคุ โนะ คะคุเทชินโคคุ) ไปยัง กรมสรรพากร (เซมูโตะ)

→生前、個人事業主や不動産収入のあった方だけでなく、サラリーマンや年金受給者だった方も対象です。

ไม่ใช่แต่เฉพาะผู้มีธุรกิจส่วนตัวหรือมีรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น

หากผู้ตายเป็นพนักงานรับเงินเดือนหรือรับเงินบำนาญของรัฐ (เน็งคิง) ก็ต้องยื่นแสดงรายได้ด้วย

・死亡してから10か月以内 ภายใน 10 เดือนนับตั้งแต่เสียชีวิต

相続財産から借金などの負債を引いた金額が

3,000万円 + 600万円 × 法定相続人の数 (基礎控除額)

を上回る場合、相続人全員が相続税の申告を税務署にしなければなりません。

※相続財産に不動産が含まれている場合、相続税の申告が必要となる可能性が高い。

หากทรัพย์มรดกหลังจากหักหนี้เช่น เงินกู้ แล้วมีค่ามากกว่าจำนวนเงินขั้นพื้นฐานที่สามารถขอลดหย่อนภาษีได้

(คำนวณจาก 30,000,000 เยน + 6,000,000 เยน × จำนวนทายาทในการแบ่งมรดกตามกฎหมาย)

ทายาททุกคนจะต้องยื่นชำระภาษีมรดกไปยังกรมสรรพากร

※หากทรัพย์มรดกมีอสังหาริมทรัพย์รวมอยู่ด้วย โอกาสที่ต้องยื่นชำระภาษีมรดกก็ยังมีสูง

・しっかりと申告を おやしませんชำระภาษีมรดกเด็ดขาด

脱税は、罰則金や滞納している金額への遅延損害金の割合が非常に高いです。

また、財産の差し押さえもどんどんしてきます。

ぜひ、申告ルールを守るように心がけてください。

日本の税務署が最も調査に力を入れるのが相続税です。

相続財産の計算の際、見落としが多く、また亡くなった方が死亡時から前3年以内に家族に贈与した財産は相続財産とみなされます。

基礎控除額を大きく下回る現預金だけが相続財産である場合を除いて、例えば不動産を相続したり、家庭に高価な宝石や貴金属、美術品がある場合や生前に多額の現預金を家族に贈与していたり、寄付を行っている場合、税理士に相談することをお勧めします。

การหนีภาษี มีโทษปรับรุนแรง และจะถูกเรียกเก็บภาษีย้อนหลัง รวมถึงถูกเก็บค่าชดเชยที่ชำระภาษีล่าช้าเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ จะถูกยึดทรัพย์สินไปเรื่อย ๆ อีกด้วย

จึงควรเคารพกฎหมาย และยื่นชำระภาษี

ในบรรดาภาษีประเภทต่าง ๆ กรมสรรพากรญี่ปุ่นจะมีความเข้มงวดในการตรวจสอบภาษีมรดกมากที่สุด

ในการคำนวณทรัพย์สินมรดกนั้น จะมีทรัพย์สินมรดกที่ตกหล่นไปเยอะ

และกรณีที่คุณตายได้ยกทรัพย์สินใด ๆ ให้แก่ครอบครัวภายในช่วง 3 ปีก่อนเสียชีวิต ทรัพย์สินนั้นก็ถือเป็นทรัพย์สินมรดกด้วย

ทั้งนี้ กรณีที่ได้รับมรดกเป็นอสังหาริมทรัพย์, หรือมีทรัพย์สินเป็นอัญมณี, โฉะมีค่า, หรืองานศิลปะราคาสูง

หรือผู้ตายได้มอบเงินจำนวนมากให้กับครอบครัว หรือบริจาคการกุศลก่อนเสียชีวิต

กล่าวคือถ้าไม่ใช่กรณีที่ทรัพย์สินมรดกมีเพียงเงินสดและเงินออมที่รวมแล้วมูลค่าต่ำกว่าจำนวนเงินที่ขอลดหย่อนภาษีได้อยู่มาก

ก็ขอแนะนำให้ขอคำปรึกษากับที่ปรึกษาด้านภาษี (ผู้สอบบัญชี)

大切なパートナーが亡くなった後、すべきこと①

สิ่งที่ควรทำเมื่อคู่ครองเสียชีวิต ① 「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

- ・ <病院> で死亡診断書をもらう。
- ・ ขอรับใบวินิจฉัยการตาย (ชีโบชินตันโชะ) จาก โรงพยาบาล
- ・ <市役所> で死亡届、住民票の書き換え、お葬式の許可、年金と健康保険、介護保険の手続きを行う。
- ・ แจ้งตาย, เปลี่ยนข้อมูลในทะเบียนผู้อยู่อาศัย (จุมินเฮียว) , ขออนุญาตจัดงานศพ, จัดการเงินบำนาญ (เน็งคิง) และ ประกันสุขภาพ, ประกันการพยาบาลผู้ป่วย ณ ที่ว่าการเขต/อำเภอ
- ・ <銀行> で葬儀や当面の生活費に必要なお金をおろす。ただし、それ以上のお金は遺言書や遺産分割協議がまとまるまで、おろすことはできません。
- ・ ถอนเงินในบัญชีเงินฝากของเจ้ามรดกเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดงานศพและการดำรงชีวิตจาก ธนาคาร แต่จะถอนเงินเกินไปจากนี้ไม่ได้จนกว่าจะเปิดพินัยกรรม หรือ การประชุมแบ่งมรดกระหว่างทายาทเป็นที่ยุติแล้ว
- ・ <遺言書> があるかどうかの確認をしましょう。
- ・ ตรวจสอบว่าผู้ตายมี พินัยกรรม หรือไม่
- ・ お葬式の後、<市役所> で健康保険の手続き、遺族年金の手続きをおこないます。健康保険の種類によってはお葬式の費用や医療費のお金の一部をもらうことができます。また、<亡くなった方の職場> や <社会保険事務所> での手続きが必要な場合もあります。
- ※健康保険や年金の種類、状態によってはこれらの受給ができないこともあります。
- ・ เมื่อเสร็จงานศพแล้ว ให้จัดการเรื่องประกันสุขภาพและขอรับเงินบำนาญในฐานะทายาทผู้ตาย (อิโซคุเน็งคิง) ที่ที่ว่าการเขต/อำเภอ ท่านอาจได้รับเงินชดเชยค่ามาปนกิจหรือค่ารักษาพยาบาลบางส่วน ขึ้นอยู่กับประเภทของประกันสุขภาพ นอกจากนี้ ท่านอาจต้องไปทำเรื่องที่ สถานที่ทำงานของผู้ตาย หรือ สำนักงานประกันสังคม ด้วย
- ※ ท่านอาจไม่ได้รับเงินข้างต้น ขึ้นอยู่กับประเภทหรือลักษณะของประกันสุขภาพหรือเงินบำนาญ
- ・ <タイ大使館> での手続きも忘れないようにしましょう。
- ・ อย่าลืมไปทำเรื่องที่ สถานทูตไทย ด้วย

大切なパートナーが亡くなった後、すべきこと②

สิ่งที่ควรทำเมื่อคู่ครองเสียชีวิต ②

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

- 亡くなった方の携帯電話などを解約しましょう。また、電気、ガス、水道などの名義を変更しましょう。
- ยกเลิกสัญญาโทรศัพท์มือถือของผู้ตาย รวมถึงเปลี่ยนชื่อผู้ชำระค่าไฟ แก๊ส น้ำประปา ฯลฯ
- 亡くなった方がサラリーマンの場合、＜職場＞に連絡を取り、未払い給与や死亡退職金がもらえるかどうか確認しましょう。
- หากผู้ตายเป็นพนักงานประจำ ให้ติดต่อสถานที่ทำงาน เพื่อตรวจสอบว่าจะได้รับเงินเดือนที่ยังค้างชำระ หรือเงินชดเชยการออกจากงานกรณีเสียชีวิตหรือไม่
- <生命保険>に加入していた場合、保険会社に連絡しましょう。
- หากผู้ตายทำประกันชีวิตไว้ ให้ติดต่อบริษัทประกัน
- <亡くなった方名義の財産や借金>を確認しましょう。
- ตรวจสอบว่ามีทรัพย์สินในชื่อของผู้ตายหรือมีหนี้สินหรือไม่
- <3か月以内に>相続の方法を決めましょう。家庭裁判所での手続きが必要になる場合もあります。
- เลือกวิธีการแบ่งมรดกภายใน 3 เดือน อาจมีบางขั้นตอนที่จะต้องไปดำเนินการที่ศาลครอบครัว
- <4か月以内に>亡くなった方の所得の申告を税務署にしましょう。(相続税の申告とは異なるので注意)
- ยื่นเรื่องแสดงรายได้ของผู้ตายไปยังกรมสรรพากรภายใน 4 เดือน (เป็นคนละเรื่องกับการยื่นรายงานภาษีมรดก)
- <相続財産>の分配をすすめましょう。
- ดำเนินการ แบ่งมรดก ต่อไป

大切なパートナーが亡くなった後、すべきこと③

สิ่งที่ควรทำเมื่อคู่ครองเสียชีวิต ③ 「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー-ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

・日本人の配偶者ビザ、永住者の配偶者ビザ、家族滞在ビザの方は、なるべく14日以内に、
＜出入国在留管理局＞へ配偶者と死別したことの＜配偶者に関する届出＞をしましょう。

▪ ผู้ที่ถือวีซ่าคู่สมรสของชาวญี่ปุ่น, วีซ่าคู่สมรสของผู้พำนักถาวร, วีซ่าติดตามครอบครัว

ให้ยื่นรายงานแจ้งการสิ้นสุดการสมรสเนื่องจากคู่สมรสเสียชีวิต ต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (นิวกัง)

ภายใน **14** วัน

・なるべく6か月以内に、＜出入国在留管理局＞でビザの変更をしましょう。

▪ ควรทำเรื่องขอเปลี่ยนวีซ่าที่ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (นิวกัง) ภายใน 6 เดือน

・＜10か月以内に＞相続税の申告を税務署にしましょう。

▪ ยื่นเรื่องชำระภาษีมรดกไปยังกรมสรรพากร ภายใน 10 เดือน

重要書類リスト รายชื่อเอกสารที่สำคัญ

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

遺言書 พินัยกรรม (ยุคกงโงะ)

戸籍謄本 สำเนาทะเบียนบ้านญี่ปุ่น (โคะเซคิโทฮง)

※日本の戸籍謄本では表示されない相続人については

タイ国の証明書を準備する必要があります。

กรณีทายาทที่ไม่มีชื่อแสดงในสำเนาทะเบียนบ้านญี่ปุ่น

จำเป็นต้องเตรียมเอกสารรับรองที่ออกโดยหน่วยงานราชการไทยไว้ด้วย

住民票 ทะเบียนผู้อยู่อาศัย (จุมินเฮียว)

亡くなった方の銀行の通帳 สมุดบัญชีธนาคารของผู้ตาย

亡くなった方のキャッシュカード บัตรเอทีเอ็มของผู้ตาย

亡くなった方のクレジットカード บัตรเครดิตของผู้ตาย

亡くなった方の生命保険などの保険証書

บัตรประกัน ต่าง ๆ เช่น ประกันชีวิตของผู้ตาย

夫婦の健康保険証 บัตรประกันสุขภาพของทั้งสามีภรรยา

夫婦の年金手帳 สมุดบันทึกเงินบำนาญ (เน็งคิงเทะโจ) ของทั้งสามีภรรยา

土地や建物の不動産登記簿謄本、不動産の権利証

สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่ดินหรืออาคาร,

หนังสือแสดงสิทธิในอสังหาริมทรัพย์

株券などの有価証券 ใบแสดงหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เช่น ใบหุ้น

ローンのお知らせなど、消費者金融や銀行からのハガキ

ไปรษณียบัตรที่ได้รับจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน เช่น ใบแจ้งเรื่องเงินกู้

亡くなった方の職場の名刺 นามบัตรที่ทำงานของผู้ตาย

夫婦の印鑑 ตราประทับ (อิงคัง) ของสามีภรรยา

病院の領収書 ใบเสร็จจากโรงพยาบาล

葬式の請求書・領収書 ใบเรียกเก็บเงินหรือใบเสร็จ จากค่าจัดงานศพ

亡くなった方と関係が深い方のリスト

รายชื่อผู้มีความสัมพันธ์สนิทสนมกับผู้ตาย

亡くなった後の手続きにかかった領収書

ใบเสร็จค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ หลังเสียชีวิต

行政書士について

เกี่ยวกับ ทนายความฝ่ายเอกสาร

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

- ディープな問題、個別の解決策について行政や行政の相談機関は基本的に回答しない。
  - โดยทั่วไปหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนทางราชการจะไม่รับปรึกษาปัญหาเชิงลึก หรือรับปรึกษาปัญหาเป็นรายบุคคล
- そのようなとき、行政書士に相談しよう。
  - ในกรณีเช่นนี้ขอแนะนำให้ขอคำปรึกษากับทนายความฝ่ายเอกสาร
- 行政書士とは、争いの場面(裁判または訴訟化の可能性のある紛争事案)を除く、法律の場면을仕事のフィールドとする法律専門職。
(裁判や訴訟等の紛争性のある事案は日本では弁護士の専門領域となる。日本は法律専門職の資格が細分化されている。)
  - ซึ่งทนายความฝ่ายเอกสารเป็นวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านกฎหมายต่าง ๆ ยกเว้นกรณีมีข้อพิพาท (เรื่องที่มีความเป็นไปได้ที่จะมีการฟ้องร้องกันหรือต้องใช้คำพิพากษาของศาล)
(ในประเทศญี่ปุ่นจะมีการแบ่งประเภทของผู้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายออกเป็นหลายประเภท ซึ่งผู้ที่มีอำนาจว่าความหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลได้ คือ ทนายความฝ่ายคดีความ (เบงโกะชิ))
- 紛争性のある事案以外を取り扱う行政書士の業務の幅はとてつもなく広く、各行政書士に専門性がある。
  - ทนายความฝ่ายเอกสาร (เกียวเซโซชิ) แต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และงานที่รับผิดชอบก็มีขอบเขตในการทำงานที่กว้างมาก (ยกเว้นเรื่องที่มีข้อพิพาท)
- 中でも外国人関連業務は奥深く、より高度な専門性と仕事にかける時間・丁寧さが求められる。
  - โดยงานเกี่ยวกับชาวต่างชาตินั้นเป็นงานที่ลึกซึ้ง ต้องใช้ความเชี่ยวชาญระดับสูง ใช้เวลาและต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ

行政書士について

เกี่ยวกับ ทนายความฝ่ายเอกสาร

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー-ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

・報酬金額については事案により異なる。報酬金額はやる気につながり、また資格者と事務員では人件費が異なるため、安い報酬は基本的に「安かろう、悪かろう」で考えて問題ない。
また、初心者や仕事の内容に自信がない場合、年金受給者であるリタイアした老人が仕事を受任する場合に多い。

逆に平均報酬金額よりはるかに高い金額を提示するところは、基本的に犯罪行為(虚偽申請)に手を染めている事務所であるか、仕事に自信がなく、「報酬金額で、自分のできない仕事を持ち込んだお客さんが帰ってくれないかなあ」と期待していることが多い。

▪ โดยค่าตอบแทนจะต่างกันไปแล้วแต่เรื่องที่ทำ ซึ่งค่าตอบแทนก็จะส่งผลต่อกำลังใจในการทำงานด้วย
อีกทั้งค่าแรงของผู้มีใบประกอบวิชาชีพกับพนักงานทั่วไปก็แตกต่างกัน หากค่าตอบแทนถูกก็สามารถคิดไว้ก่อนได้เลยว่า “ของถูกมักจะไม่ดี”
(คือเป็นพนักงานทั่วไปที่ไม่ใช่ผู้มีใบประกอบวิชาชีพรับงาน)
หรืออาจเป็นทนายมือใหม่และยังไม่มีความมั่นใจในเนื้อหาของงาน ไม่ก็เป็นผู้สูงวัยที่เกษียณอายุแล้วรับเงินบำนาญมารับทำงานซะเยอะ

ในทางกลับกัน หากค่าตอบแทนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของค่าตอบแทนทั่วไปมาก ก็ให้สันนิษฐานไว้ก่อนเลยว่าเป็นสำนักงานที่รับทำงานที่ผิดกฎหมาย (ยื่นเอกสารปลอม) หรือไม่มีความมั่นใจในงานนั้นจึงกำหนดค่าตอบแทนสูงไว้เพื่อให้ลูกค้าไม่สู้ราคาแล้วกลับไป

行政書士について

เกี่ยวกับ ทนายความฝ่ายเอกสาร

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー-ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

外国人関連業務を専門とする行政書士にはセミナーの内容以外にも様々な仕事があります。

ขอบเขตการทำงานของทนายความฝ่ายเอกสารที่มีความเชี่ยวชาญด้านงานเกี่ยวกับชาวต่างชาตินั้น

ยังมีอย่างอื่นนอกเหนือจากที่บรรยายในวันนี้อีกมาก

在留資格(VISA)などの入管手続きの他、国際間取引、法人設立、各種営業許可、帰化手続き、国籍取得に関する届出、国籍離脱・選択に関する届出、国際結婚・離婚手続き、国際養子縁組、国際間の認知手続き、不法残留者に対する対応、退去強制手続き、難民認定手続き等外国人にまつわる手続きは数多くあります。

นอกจากการดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เช่น การขอสถานะการพำนัก (ขอวีซ่า) แล้ว ทนายความฝ่ายเอกสารยังช่วยดำเนินการอื่น ๆ เกี่ยวกับชาวต่างชาติอีกมากมาย

เช่น ธุรกิจระหว่างประเทศ, การก่อตั้งนิติบุคคล, การขออนุญาตประกอบกิจการ, การขอเปลี่ยนสัญชาติ, การยื่นเรื่องขอสัญชาติ/สละสัญชาติ/เลือกสัญชาติ, การดำเนินการเกี่ยวกับการสมรส/การหย่าระหว่างคู่สมรสต่างชาติ, การรับบุตรบุญธรรม, การรับรองบุตร, การดำเนินการกรณีผู้อาศัยโดยผิดกฎหมาย, การเนรเทศ, การรับรองสถานะผู้ลี้ภัย ฯลฯ

それらは外国人の日本でのライフイベントに付き従い、人生の節目において正しき方向、望んだ方向へと導く仕事です。

เป็นงานที่อยู่เคียงข้างชาวต่างชาติในทุกสถานการณ์ชีวิตในญี่ปุ่น พร้อมชี้แนะให้เดินไปในทางที่ถูกต้องและมุ่งสู่หนทางที่ปรารถนาในแต่ละช่วงชีวิต

本日はその全てに触れることは出来ませんが、またの機会に皆さまと会えますこと、楽しみにしております。

แม้จะไม่สามารถบรรยายทั้งหมดให้ทุกท่านฟังได้ในวันนี้ แต่หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้พบกับทุกท่านอีกในโอกาสหน้าครับ

行政書士明るい総合法務事務所について

「在日タイ人をもっと元気に！」相続セミナー—ความรู้เรื่อง “มรดก” เพื่อคนไทยในญี่ปุ่น

オンラインでの相談も承っております。รับปรึกษาปัญหาทางออนไลน์

【外国人雇用、就労ビザに関する相談(国籍不問どこでも可)】・【結婚、離婚ビザに関する相談(タイ・英・韓・ベトナムフルサポート)】・
【その他、あらゆるビザに関する相談(例外なし)】・【タイ国行政手続きに関する相談】・【日・タイ・ベトナム言語の高度な翻訳】・
【国籍に関する手続き】・【その他、営業許認可・行政手続きに関する相談(適切な専門事務所を紹介する場合あり。)]

รับปรึกษาเกี่ยวกับการจ้างงานชาวต่างชาติ, การออกวีซ่าทำงาน (ไม่จำกัดสัญชาติ), การออกวีซ่าเกี่ยวกับการสมรสหรือหย่า (มีบริการให้คำปรึกษาเป็นภาษาไทย อังกฤษ เกาหลี เวียดนาม),
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวีซ่าทุกประเภท, ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ที่หน่วยงานราชการไทย, รับแปลเอกสารภาษาญี่ปุ่น/ไทย/เวียดนาม,

การดำเนินการเกี่ยวกับสัญชาติ, ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการขออนุญาตประกอบกิจการ และขั้นตอนทางราชการ (รวมถึงสามารถแนะนำสำนักงานที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ ให้ท่านได้)

行政書士4名(日・韓)、補助者5名(タイ・ベトナム)。สดไส สำนักงานทนายความ มีทีมทนายที่ปรึกษาทางกฎหมาย 4 คน (ญี่ปุ่น, เกาหลี), ผู้ช่วย 5 คน (ไทย, เวียดนาม)
年間1, 500件を超える処理実績。มีผลงานการรับดำเนินการมากกว่า 1,500 เรื่องต่อปี

各企業、専門家団体、各外国人支援団体での多数の研修講師実績あり(年40回程度)。

มีผลงานการบรรยาย/ฝึกอบรมให้แก่ภาคธุรกิจ สมาคมผู้เชี่ยวชาญ และสมาคมสนับสนุนช่วยเหลือชาวต่างชาติมากมาย (ประมาณ 40 ครั้งต่อปี)

行政書士明るい総合法務事務所
住所: 東京都品川区上大崎3-9-27
電話: 03-6455-6835

スマホ(日本語): 070-5572-6124
スマホ(タイ語): 070-5573-4404

Email: info@akarui-home.com

LINE: 「akaruihome.jp(日本語)」 「akaruihome.th(タイ語)」

zoomにも対応しています。

ウェブサイト: akarui-home.com

สดไส สำนักงานทนายความ

ที่อยู่: 3-9-27 คามิโอะซากิ เขตชินากาวะ กรุงโตเกียว

โทร.: 03-6455-6835

มือถือ (ภาษาญี่ปุ่น): 070-5572-6124

มือถือ (ภาษาไทย): 070-5573-4404

อีเมล: info@akarui-home.com

ไลน์: ID: 「akaruihome.jp(ภาษาญี่ปุ่น)」 「akaruihome.th(ภาษาไทย)」

รับปรึกษาปัญหาผ่าน zoom

เว็บไซต์: akarui-home.com

日本語 Japanese

ภาษาไทย Thai